

novičke

maj 2003

Kako se učijo manj pisмени odrasli * Študijski obisk v okviru programa ARION	3-5	DOMAČE NOVIČKE
TVU in Turistična zveza Slovenije združujeta moči * Udeleženci TVU 2003 in profesorji smo se trudili do zadnjih atomov moči * TVU 2002 v podjetju Much	6-10	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2003
Dogovori z 21. seje Sveta	11-12	O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
Informacijska podpora izobraževalnemu procesu * E-učenje tujih jezikov na Dobi * ... ko »ovira« postane darilo * Skupina udeležencev Projektnega učenja za mlade iz Maribora v Savoni * Maraton literature in glasbe z Matjažem Pikalom	13-20	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje * Vabilo na Karavano kulture na Koroškem * Vabilo na 2. mednarodno konferenco o intelektualnem kapitalu	21-24	PRIPRAVLJAMO/ PRIPRAVLJAJO
Članom društva	25	OBVESTILO
	26-27	POSVETI, KONFERENCE
	28	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.800 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

O predavanju dr. Allana Quigleya Kako se učijo manj pismeni odrasli

*Edino obdobje mojega življenja, ko sem prekinil z učenjem,
je bilo v času, ko sem se šolal.*
(George Bernard Shaw)

V torek, 13. maja, smo na Andragoškem centru gostili kanadskega profesorja dr. Allana Quigleya, ki se že skoraj trideset let ukvarja s pismenostjo odraslih. Svojo poklicno pot je začel kot učitelj v programih opismenjevanja, kasneje pa je kot profesor izobraževanja odraslih in pismenosti deloval na univerzi Penn v ZDA. Od leta 1997 je predstojnik oddelka za izobraževanje odraslih na univerzi St. Francis Xavier v Antagonishu (Nova Škotska, Kanada).

V uvodu je Quigley predstavil nekaj nenavadnih primerov iz zgodovine, ki so se nanašali na pismenost in učenje odraslih ter poudarjali, da sta bila znanje in učenje vedno vpeta v razmerja politične moči in dominacije enega dela prebivalstva nad drugim. V 20. stoletju so mnogi zatirani uveljavili svoje pravice, vendar pa še vedno obstajajo skupine, ki so na družbenem obrobju, med njimi so tudi manj pismeni odrasli. Dr. Quigley je poudaril, da udeležba in zanimanje odraslih za izobraževanje nenehno raste. Za izobraževalno dejavne odrasle je značilno, da so izobraženi, ekonomsko močni in zasedajo boljša delovna mesta. Levji delež prebivalstva (tako v Kanadi kot v Sloveniji), ki mu je izobrazba nujno potrebna, saj mu grozi socialna izključenost, pa se ne izobražuje. Za to populacijo je značilno, da se praviloma uvršča med manj pismene. Ta dejstva so sicer vsakič znova izzivalna, vendar pa niso niti nova niti presenetljiva. Podobne rezultate so pokazale že prve raziskave o udeležbi odraslih v izobraževanju (Lorimer, 1931; McGrath, 1938), do danes pa se niso kaj prida spremenili (Pismenost in udeležbe v izobraževanju, ACS, 1998).

Quigley je želel v svoji predstavitvi poudariti predvsem vlogo in izziv, ki ga predstavlja ta populacija za politiko, raziskovalce in praktike. Opozoril je, da najbolj uveljavljeni modeli, s katerimi skušajo pojasniti dejavnike posameznikove motivacije za udeležbo v izobraževanju (npr. Miller, 1967; Boshier, 1977; Rubenson, 1978; Cross, 1981), niso najbolj primerni za napovedovanje in razumevanje motivacije te populacije, saj pojasnijo le manjši delež

razlogov, ki posameznika pritegnejo ali odvrnejo od izobraževanja. Študije, ki so jih na populacijah, ki se ne izobražuje, opravili Beder (1989 & 1990), Hayes (1987) in Quigley (1997), so pokazale, da so pglavitni razlogi (ovire), ki manj pismene odrasle odvrtaajo od izobraževanja, dispozicijski, povezani z negativnimi šolskimi izkušnjami. Ugotovili so, da tudi takrat, ko so tako situacijske (običajno se navajajo kot najpomembnejše) kot organizacijske ovire odstranjene, se ti odrasli izobraževanja ne bodo udeležili. Zakaj? Ker se jim zdi izobraževanje nepotrebno, neprimerno in prezahtevno. Poglavitne ovire se torej nanašajo na zaznavanje relavantnosti, pričakovanj, identitete in kompetentnosti. Quigley je v svoji raziskavi ugotovil, da izobraževalno nedejavni odrasli s pomanjkljivo izobrazbo ne obravnavajo izobraževanja enotno, temveč na treh ravneh:

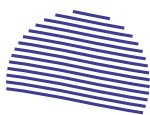
- izobrazba kot nek idealiziran, zelo zaželen cilj,
- učenje kot nekaj potrebnega,
- šolanje kot nekaj nesprijemljivega.

Prepričanje, da so manj pismeni odrasli v učenju (ali kakorkoli drugače) pasivni, je zato zmotno. Dr. Quigley meni, da s(m)o pogosto prav raziskovalci tisti, ki to predstavo utrjujemo. Manj pismeni se učijo, in to nenehno, vendar pa zelo neradi uporabljajo formalne učne poti. Mednarodna raziskava pismenosti je pokazala, da manj izobraženi (in pismeni) odrasli najpogosteje pridobivajo informacije iz časopisa (64 %), radia, (70 %) ali televizije (85 %), hkrati pa le redko zaidejo v knjižnice (76 % je odgovorilo z "nikoli"). Kot trdi Quigley, so razlogi za take rezultate prav negativne šolske izkušnje, ki so pri teh odraslih tako trdno zasidrane (v stališčih, pričakovanjih in podobno), da jih vse, kar je povezano z neko formalizirano obliko učenja, od tega odvrtača.

Kaj storiti? Predpogoj za motiviranje manj pismenih odraslih in manjši osip (po njegovih podatkih jih v Kanadi in ZDA izobraževanje v programih za opismenjevanje v prvih treh tednih opusti okoli 30 %) je, da pri oblikovanju in izpeljavi izobraževanja izhajamo iz realnosti, kot jo zaznava in živi ta populacija. V tem smislu je potrebno upoštevati pričakovanja, potrebe in načine učenja manj pismenih odraslih pri oblikovanju izobraževalnih vsebin in programov. V širšem okviru pa bi bilo treba v prihodnosti usmeriti našo pozornost na oblikovanje možnosti za učenje po neformalnih poteh in v ta namen v večji meri izkoristiti moč in vlogo televizije, radia in časopisov.

Uvodni citat zato zelo dobro odraža značilnosti in odnos do učenja manj pismenih odraslih. Za razliko od odraslih, ki se (bolj ali manj) uspešno prebijamo skozi vse oblike formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja, predstavljajo formalne oblike učenja za manj pismene neke vrste grožnjo, ki se je moramo izobraževalci zavedati in jo pri delu z njimi upoštevati.

mag. Marko Radovan (marko.radovan@acs.si), ACS

Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih v Sloveniji

Študijski obisk v okviru programa ARION

Arion je bil grški lirski pesnik, ki je živel na otoku Lesbos v 6. st. pr. n. št. Ima zgodovinski in mitološki pomen. Njegov vpliv je opazen v klasični literaturi - Dionizove pesmi je preoblikoval v slavospeve. Napisal je prvo dramo s tragično vsebino. V mitologiji je zapisano, da so Ariona ščitili bogovi, saj naj bi ga iz morja pred utopitvijo rešil delfin, ki je bil očaran nad njegovimi pesmimi. Delfina je predstavljal Apolon, zaščitnik glasbenikov.

Danes *Arion* predstavlja program Evropske unije, ki uspešno poteka že od leta 1978. Sprva je bil samostojen program, od leta 1995 pa je del krovnega programa *Socrates*. Slovenija sodeluje v tem programu od leta 1997.

Cilj tega programa je spoznavanje evropskih izobraževalnih sistemov ter primerjava izobraževalnih politik in izkušenj med različnimi državami. Namenjen je vsem, ki sprejemajo odločitve na področju izobraževanja. Poteka v obliki študijskega obiska posamezne države. Uradni jezik je angleščina.

Organizator letošnja študijskega obiska v okviru programa Arion, katerega tema je bila *Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih v Sloveniji (Lifelong learning and adult education in Slovenia)*, je bil Andragoški center Slovenije. Gostili smo osem udeležencev - strokovnjakov iz različnih evropskih držav in organizacij. Med študijskim obiskom smo jim predstavili:

- sistem in razvojne strategije na področju izobraževanja odraslih,
- zakonodajo o izobraževanju odraslih,
- ustanove, ki izobraževanje odraslih razvijajo oziroma izvajajo izobraževalno dejavnost za odrasle,
- slovenski izobraževalni sistem, zakon o izobraževanju odraslih, nacionalni program za izobraževanje odraslih, financiranje ter strokovno izobraževanje ter usposabljanje učiteljev in drugih izvajalcev v izobraževanju, ki sodelujejo pri učenju in izobraževanju odraslih.

Več o študijskem obisku v okviru programa Arion boste lahko prebrali v junijskih Novicah.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2003

Znanje, mladi in turizem TVU in Turistična zveza Slovenije združujeta moči

Vključevanje Turistične zveze Slovenije (TZS) v festivalsko dogajanje Tedna vseživljenjskega učenja ni nikakršna novost. Sodelovanje je bilo v minulih letih vzpostavljeno na več ravneh:

- izboljšanju kakovosti turistične ponudbe s pomočjo učenja, obujanju pozabljenih veščin in obrti, pridobivanju sodobnih znanj o zakonitostih uspešne turistične ponudbe... se posvečajo mnogi študijski krožki v turističnih in drugih društvih, krajevnih skupnostih in ljudskih univerzah;
- v teh okoljih smo doslej odkrili mnogo izjemnih posameznikov in skupin, ki so za uspešno opravljene programe s področja vseživljenjskega učenja in izobraževanja prejeli priznanja Andragoškega centra Slovenije;
- Turistična zveza Slovenije je spoznavanje turističnih posebnosti slovenskih krajev v minulih letih že uveljavila kot obliko vseživljenjskega učenja.

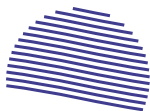
Vrednost znanja in paleto možnosti, ki jih za razvoj kakovosti turistične ponudbe ponuja vseživljenjsko učenje, so torej turistična društva, izjemni posamezniki in Zveza doslej ne le odkrili, temveč tudi že dodobra preizkusili! Spoznali so tudi, da morajo posebno zdaj, ko se vključujemo v evropske povezave, pritegniti mlade, da bodo spoznavali posebnosti lastnega naravnega in kulturnega okolja, se jih naučili ohranjati in jih predstaviti tudi drugim. Zato je TZS letošnje delo turističnih podmladkov posvetila temi *Mladi, znanje in turizem*. Program je vsebinsko utemeljen v *Strategiji razvoja slovenskega turizma 2002-2006* in v *Strategiji razvoja mladinskega turizma*. Oba dokumenta postavljata v središče znanje in mlade kot pglavitne subjekte razvoja turizma na Slovenskem. »Znanje je podlaga uspešnega razvoja turizma in otipljivih projektov turistične ponudbe«¹, pa naj gre za zaposlene v turizmu, mlade ali najširše plasti prebivalstva. Letošnji program TZS je nadgradnja projekta *Turizmu pomaga lastna glava*. Z njim želijo pomladiti in razširiti krog turističnih delavcev, ki bodo v prihodnje bodisi poklicno bodisi ljubiteljsko in proustvoljsko soustvarjali turistični utrip svojih krajev. Spodbuditi želijo ustvarjalnost, inovativnost

¹ Znanje, mladi in turizem, TZS, 2002, str. 3

in podjetnost, uveljaviti kakovostno novo znanje, pritegniti nameravajo učence, dijake in študente, da prispevajo k razvoju svojega kraja in v njem ustvarijo tudi možnosti za zaposlitev, socialno varnost in poslovni uspeh. Zaposlene v turizmu želijo spodbuditi, da si zastavljajo čim višje cilje, ki naj bi jih uresničevali s pomočjo vedno novih znanj. Program TZS uveljavlja »usmeritev, da smo permanentno učeča se družba tudi v turizmu«².

Novo raven vključevanja Turistične zveze Slovenije v TVU obeta tudi dejstvo, da se je TZS namenila sodelovati v programu festivala kot samostojen, tematski koordinator, zato se že veselimo bogate ponudbe dogodkov, ki jih bodo pripravili po vsej Sloveniji. Vključevanje članov šolskih turističnih podmladkov in njihovih učiteljev-mentorjev v TVU bo prav gotovo prispevalo k popularizaciji kulture vseživljenjskega učenja med mladimi, in to v okoljih, v katerih festival učenja doslej ni imel veliko zaveznikov.

Slavica Borka Kucler (slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

Srednja biotehniška šola Kranj

Udeleženci TVU 2003 in profesorji smo se trudili do zadnjih atomov moči

*Obena dežela, ne mejstu
ne gmajna ne mogu prez šul,
prez šularjev inu prez
vučenih ludi biti, ne deželskih
ne duhovskih riči prov
rounati ne obdržati.
(Primož Trubar)*

Teden, namenjen učenju na drugačen, zanimiv način, je spodbudil veliko zanimanja občanov Kranja in Naklega. Druženje z njimi je bilo zelo zanimivo, saj smo prireditve oblikovali tako, da so bile namenjene vsem generacijam. Veseli nas, da smo dosegli zastavljene cilje - še boljšo prepoznavnost šole ter zanimanje obiskovalcev za naše izobraževalne programe in tečaje, ki jih izvajamo na šoli.

² Znanje, mladi in turizem, TZS 2002, str. 5

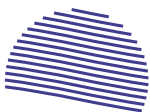
V sedmih delavnicah so se združili dijaki, njihovi starši in zunanji obiskovalci:

- Najmlajši so skupaj s starši spoznavali konje in njihovo oskrbo; usvojili so tudi nekaj osnovnih veščin jahanja.
- Prireditve je pokazala, da zanimanje za staro obrt še ne zamira, saj so obiskovalci pokazali veliko zanimanje za izdelovanje dražgoških kruhkov.
- Gospe, ki imajo rade urejen dom, okrašen s cvetjem, so bile presenečene nad svojimi ročnimi spretnostmi pri nastajanju cvetličnih aranžmajev.
- Nič manj spretni niso bili ustvarjalci delavnice *Svila - čudežni material*, saj so bili njihovi izdelki res čudežni.
- Modni dodatki so se kosali s svetovno znanimi modnimi oblikovalci.
- Kranjčani so pokazali, da se zavedajo pomena zaščite naravnega okolja, preučevanja ptic in tudi pomena uživanja mlečnih izdelkov. Jogurt in maslo so udeleženci izdelali na preprost in zanimiv način, ki omogoča izdelavo le-teh tudi doma.
- Vsi se dobro zavedamo, da je dobra komunikacija in reševanje konfliktov pomemben dejavnik pri spoznavanju svojih lastnih čustev in želja. Tega so se naučili v delavnici *Spodbujanje osebnostnega razvoja*.

Trudili smo se, da bi znanje, pridobljeno na delavnicah, obiskovalci lahko uporabili tudi v bodoče, predvsem pa smo jim skušali prikazati možnosti za izobraževanje, učenje in udejstvovanje v vseh starostnih obdobjih. Ob zaključku prireditve smo se vsi strinjali, da nam je to tudi uspelo.

V TVU smo sodelovali prvič. Nekaj izkušenj s tovrstnimi prireditvami smo sicer že imeli, saj se na podoben način na šoli odvijajo tudi naravoslovni dnevi, namenjeni osnovnošolcem, in tečaji za odrasle. Vendar pa je imel TVU še poseben čar, saj so se udeleženci skupaj s profesorji trudili do zadnjih atomov moči. Kljub temu smo si obljubili, da se znova srečamo ob naslednji priložnosti. Želimo si, da bi se tudi v letu 2003 občanom lahko predstavili na podoben način. Radi bi jim pokazali, koliko novega se lahko naučijo na naši šoli. Znanje, ki ga lahko posredujemo, je vsekakor plod trdega dela profesorjev in dijakov; je prizadevanje vseh za doseganje skupnih uspehov.

Nataša Dolenc (natasa.dolenc1@guest.arnes.si), Srednja biotehniška šola Kranj

Jesenska pripoved

TVU 2002 v podjetju Much

Pri nas je že v navadi, da Teden vseživljenjskega učenja otvorimo z razstavo likovnih izdelkov različnih ustvarjalcev. Zdi se, da le-ta vedno napiše glavne besede za vse dogodke, ki sledijo. Verjamemo, da razstavljeni izdelki obarvajo vsak obraz, ki se vanje zagleda, in mu podarijo lepši nasmeh. Ker izdelki krasijo vse naše izobraževalne prostore, jih tako občuduje veliko znanja željnih ljudi. Pogosto zastavijo vprašanje: kako to, da so prostori polni likovnih umetnij. Tako imamo priložnost (ponovno) predstaviti TVU, njegove cilje in namen. In vedno nam zastavijo še vprašanje, če so res vse prireditve brezplačne. Da, vse so brezplačne. Lahko rečemo, da iskalcem znanja v Tednu vseživljenjskega učenja res odpremo vrata v deželo znanja in jih na ta način motiviramo, da se, med drugim, vključijo v izobraževanja, ki jih morda zanimajo, ali še bolje, ki jih potrebujejo. Vedno znova pa se pojavi "problem", zakaj je TVU le tretji teden v oktobru, zakaj ni kasneje ali še prej. Temu je bilo posvečenih že nešteto misli in morda bo TVU počasi le prerasel v MVU (Mesec vseživljenjskega učenja)?

Razstava in različne delavnice pa niso naš edini doprinos TVU-ju. Vsako leto namreč v počastitev Tedna spišemo kakšno zgodbico, ki oriše dogodek, ki mu sledi. Tokrat je nastala pripovedka *Dežela barv*, ki je otvorila likovno razstavo *Sonca* akademskega slikarja specialista *Darka Slavca*:

Snežno bel list s sklonjeno glavo prebira svoj dnevnik. Nepopisan papir in zdolgočasene platnice zrejo nekam v prazno. Osamljen in zvit v svoji bolečini potoči že nešteto solza. Pogled v ogledalu je prazen, nikjer nič. Še obleke nima, ki bi mu dala obraz. V svojem obupovanju zasliši prešeren smeh, ki prihaja z ulice. Pogled skozi okno mu zaustavi dih. Dve maurični lepenki z roko v roki skakljata po s snegom obdanih pločnikih. Njun smeh je kot melodija, ki je njegova ušesa še niso slišala. Naglo odpre okno, mrzel piš mu napne robove, in s tresočim glasom povpraša: "Kje sta dobili ti obleki?" Lepenki se zahihitata ob pogledu na njegovo goloto in odvrneta: "V deželi barv." Bel list začudeno dvigne svoje prosojne obrvi in nevedno upraša: "Kje pa je ta dežela?" Pisani lepenki sta že odhiteli naprej, ko se obrneta in zakličeta: "V središču mesta je most, na njem umetnik slika vodo, ki pod mostom topi sneg. On ti bo povedal, kje je."

Vesel, a rahlo prestrašen zapusti svoj dnevnik in se poda v mesto. Mraz mu ostri robove in veter krivi telo. Kmalu zagleda most in na njem slikarja. Navdušen nad njegovo podobo, otopi in ne izusti nobene besede. Slikar ga prijazno pobara: "Nikar strahu, le tega je preveč na svetu. Kaj želiš, fant?" Papir tiho odgovori: "V deželo barv bi rad." "Le kdo noče v deželo barv? Pa saj si gol, do tam boš zmrznil", odvrne slikar. "Nič ne de, saj tako nimam volje

živeti tak, kakršnen sem." Slikar se hudomušno nasmehne. Svoj čopič pomoči v zeleno barvo in z njo nežno potegne po njegovem telesu. "Na, da te bo malo ogrela. Za tretjo hišo na levi stoji moj slikar, ki slika kozolec, on ve, kako dalje." Bel list z modrim krogom na trebuščku odhiti naprej. Ob tretji hiši z leve zagleda še enega slikarja, na las podobnega tistemu z mosta. Rahlo presenečen ga pocuka za rokav: "Pozdravljeni, mi poveste, kje je dežela barv?" Slikar slika dalje svoj kozolec in mirno upraša: "Ja, kdo pa si ti?" List negotovo odvrne: "Jaz sem, jaz sem bel list." "Bel list, to je tvoje ime?" "Ne vem, to pač sem, nimam imena." "Vsak ima ime, bel list, a to že ni tvoje." Slikar opazi, da je tiho zajokal in ga potolaži: "Ne skrbi, ko boš prišel do dežele barv, boš že vedel, kdo si." Ne da bi vedel, kaj naj to pomeni, še enkrat upraša: "Kje pa je dežela barv?" "Za drugim hribom je dolina, po kateri teče potok. Čezenj je brv, za njo pa vrata. Če jih odpreš, lahko stopiš v deželo barv." List prestrašeno upraša: "Če jih odprem? Zakaj pa jih ne bi mogel?" "Moraš vedeti, kdo si, in vrata se sama odprejo." Prestrašen bel list se že skoraj obrne, da bi stekel nazaj v svoj konec mesta, ko ga slikar nežno potolaži: "Poglej, oblečem ti še rumeno in oranžno barvo, da ti bo topleje. Potem pa brž na pot. Pred brujo je moj kolega, on ti bo pomagal do imena." Bel list veselo sprejme barve in takoj začuti, da mu je topleje pri srcu. Odvihra dalje, zdi se, da mu mraz ne grize več robov in da je pot krajša, kot se je zdela. Še pred mrakom prispe v dolino in se ustavi pred brujo. Na svoje presenečenje ponovno zagleda slikarja, na las podobnega tistemu na mostu in tistemu pri kozolcu. "Pozdravljen, kam pa kam, fante?" upraša slikar. "V deželo barv, tja čez brv." "O, poznam to deželo, lepa je. Kdo pa si?" Bel list se spomni besed, ki mu jih je povedal slikar pri kozolcu, in skrušeno reče: "Ne vem, kdo sem, zato pa hočem v deželo barv, da dobim obleko in ime." Slikar ga začudeno pogleda: "Obleko? Saj jo že imaš. Bel list se pogleda in začudeno obrne proti slikarju: "Saj ves žarim." Slikar se nasmehne in opazuje, kako si list ogleduje svojo obleko. "Sem... sem kot prerojen, moj obraz, moje telo, vse živi, ves sem polne energije, jaz sem,..., sem kot neskončna pesem, sem vesel, jaz sem"?

Slikar se nasmehne: "Zdaj veš, kdo si. Postal si ime, ki ga že vseskozi nosiš v sebi. Zdaj veš, kaj boš rekel pred vrati v deželo barv." "Vem, kdo sem. Sonce sem." Žareč od ponosa in veselja, se odpravi čez brv in zakliče slikarju: "Hvala ti. Hvala ti za moje ime."

Bel list in umetnik. Prvi išče ime, drugi podarja svoja čustva in zliva vsebino na belino svojega modela. Sta kot notni zapis in instrument, vsak zase ne zmoreta melodije, skupaj igrata simfonijo. Eden brez drugega ne znata in nočeta. Sta dva, ki živita za eno.

Do naslednjic pa: Dober dan, znanje!

Doris Kukovičič (doris@much.si), Much, izobraževanje, d.o.o.

O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Spremljamo pobude, mnenja, sklepe...

Dogovori z 21. seje Sveta

V prejšnji številki smo opisali Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih, tokrat pa predstavljamo osrednje točke njegove 21. seje, ki je bila 2. aprila 2003. Člani sveta so pregledali sklepe prejšnjih sej ter obravnavali projekta Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje in Predlog izobraževalnega programa Program osnovne šole za odrasle. V nadaljevanju predstavljamo povzetke dogajanja na seji.

Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih je imenoval Stašo Baloh Plahutnik, državno sekretarko Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, v Komisijo za nacionalni program izobraževanja odraslih. Komisijo tako sestavljajo predsednik, dr. Janko Muršak, in člani: Staša Baloh Plahutnik, dr. Milena Bevc, Štefan David, Janez Dekleva, Olga Drogenik, dr. Nives Ličen, mag. Marjetka Mahne, mag. Jože Miklavc, Elizabeta Skuber, dr. Lojze Sočan, dr. Peter Tancig.

Sklepi, sprejeti na prvih 18. sejah

Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih so obravnavali sklepe in pobude, sprejete na prvih 18. sejah, in razpravljali o izpeljavi. Obravnavali so pet sklopov vprašanj:

- **Nacionalni program izobraževanja odraslih**
Sprejete so bile strokovne podlage, maja 2003 pa bo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport posredovalo Nacionalni program izobraževanja odraslih v presojo strokovnemu svetu.
- **Vpisni pogoji v višje strokovno izobraževanje**
Še vedno ni urejeno ugotavljanje in potrjevanje znanja, ki so ga odrasli pridobili z delovnimi in življenjskimi izkušnjami (onemogočeno jim je nadaljnje izobraževanje v poklicni vertikali). Člani sveta so sprejeli sklep: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih ponovno pošlje pobudo Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, da problematiko vključevanja odraslih v programe višjega strokovnega izobraževanja v skladu z njihovim strokovnim znanjem razrešijo vsaj do naslednjega razpisa.

- **Napredovanje v nazive**

Na področju izobraževanja odraslih je bilo napredovanje v nazive večinoma mogoče; še vedno pa je neurejeno področje napredovanja predavateljev višjih strokovnih šol.

- **Tuji jeziki**

Programi za tretji zahtevnejši nivo še pripravljajo. Opozorili pa so, da se pri opredeljevanju znanj tujih jezikov še vedno uporablja stara, neustrezna terminologija.

- **Financiranje, standardi in normativi**

Strokovni svet o spremljanju rezultatov sprejetih standardov in normativov ni obveščan.

Projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje

Sonja Klemenčič in mag. Tanja Možina iz Andragoškega centra Slovenije sta predstavili projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje in vpeljevanje modela na izbrane srednje šole. Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih so:

- ugotovili, da so kazalci primerni, projekt v tej fazi pa ustrezen in dobro voden;
- predlagali, da naj bo projekt primerljiv in v čim večji možni meri vključen v nacionalni projekt zagotavljanja kakovosti;
- priporočali vključevanje čim več šol in drugih organizacij za izobraževanje odraslih, pri čemer je treba poskrbeti za ustrezno uvajanje projekta pri vseh novih subjektih;
- posebej podprli vključevanje socialnih partnerjev in povezanost projekta z mednarodnimi raziskavami;
- opozorili tudi na nekatere pasti, še zlasti, če širitev projekta ne bo ustrezno spremljana.

Predlog Programa osnovne šole za odrasle

Predlog izobraževalnega programa Program osnovne šole za odrasle, ki sta ga pred tem uskladila Zavod RS za šolstvo in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, je Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih pozitivno ocenil. Strokovnemu svetu RS za splošno izobraževanje je predlagal, da sprejme posebni del izobraževalnega programa in predlog Programa osnovne šole za odrasle posreduje ministru za šolstvo, znanost in šport v sprejem.

O tematiki naslednje seje, ki bo predvidoma 28. maja, bom pisala v avgustovskih Noviškah.

Irena Komac (irena.komac@gov.si), Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih

KOTIČEK JE VAŠ

Ekonomska fakulteta v Ljubljani Informacijska podpora izobraževalnemu procesu

Ekonomska fakulteta (EF) v Ljubljani je med največjimi fakultetami v Sloveniji, saj na njej študira skoraj 10.000 dodiplomskih in skoraj 1.000 podiplomskih študentov, zaposlenih pa je le 147 visokošolskih učiteljev in asistentov. V takšnih pogojih je zelo težko imeti osebni odnos s študenti in zagotoviti ustrezno kakovost študija. Za premostitev tega problema uporabljamo številne pristope, še zlasti pa namenjamo veliko pozornosti možnostim, ki jih nudijo sodobne tehnologije z internetom na čelu. Gre zlasti za uveljavljanje novih oblik, povezanih s **študijem na daljavo in e-izobraževanjem**, ki vključujejo modularni sistem predavanj, izpite prek interneta, vaje, organizirane s pomočjo interneta, elektronske klepetalnice in videokonference.

Učinkovito podporo tem načinom dela nudijo spletni portali EF, ki predstavljajo najvidnejši del informacijskega sistema fakultete. Njihovi začetki segajo v leto 1995, ko so za potrebe študija na daljavo nastale prve fakultetne spletne strani, ki so študentom nudile predvsem koristne informacije v zvezi s študijem, predmeti in izpiti. Kmalu smo ugotovili, da lahko izkušnje, ki smo jih pridobili pri študiju na daljavo, uporabimo tudi pri rednem študiju. Pri razvoju novih vsebin smo ves čas izhajali iz potreb študentov in drugih uporabnikov ter se trudili internet uporabiti predvsem na področjih, kjer ima prednosti pred drugimi oblikami dela. Zavedamo se, da internet ne more nadomestiti klasičnih predavanj, vaj ali pa študija iz učbenikov. Je pa zelo uporaben za obveščanje, omogočanje dostopa do gradiv, komunikacijo, razprave in opravljanje različnih dejavnosti, ki sicer potekajo v referatih.

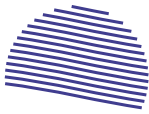
Zelo pomembno je, da uporabo spleta pri pedagoškem procesu podpira in spodbuja vodstvo fakultete. Tako imajo po sklepu senata EF od oktobra 2002 spletne strani vsi predmeti na dodiplomskem študiju. Na pobudo Pedagoškega centra se je velika večina učiteljev odločila za izdelavo standardnih spletnih strani predmetov, ki vsebujejo osnovne informacije o predmetu, obvestila in gradiva, terminski načrt, seznam izpitnih rokov, mnoge spletne strani pa tudi klepetalnice, samopreverjanje znanja in rezultate sprotnega dela pri predmetu.

Glede na tipične skupine uporabnikov danes portal EF sestavljajo **trije vsebinsko zaokroženi sklopi**:

- **Portal za javnost** vsebuje splošne informacije za zunanje uporabnike, kot so splošni podatki o fakulteti, novice, informacije o dogodkih, izobraževanju, predmetniki, podatki o knjižnici in drugih študijskih virih, povezave na spletne strani predmetov in osebne spletne strani pedagogov.
- **Portal za zaposlene (intranet)** je fakulteta uvedla leta 2001. Zaposlenim omogoča opravljanje različnih dejavnosti, predvsem pregledovanje in objavljanje različnih obvestil in dokumentov (pravilnikov, navodil, zapisnikov ipd.), dostop do raziskovalnih podatkov, razširjenih finančnih pregledov in evidenc ter zadolžitev in nalog zaposlenih. Učiteljem omogoča tudi upravljanje s spletnimi stranmi predmetov: urejanje podatkov o predmetih, spremembe govorilnih ur, objavljanje gradiv in obvestil za študente, objavljanje odgovorov na pogosto zastavljena vprašanja študentov, urejanje terminskih načrtov predavanj in vaj ter upravljanje s klepetalnicami (forumi) predmetov. Uporaba intraneta je zelo zaživela, saj na fakulteti gradiv in obvestil v papirni obliki praktično ne uporabljamo več. Vzroke za to gre iskati predvsem v visoki podpori vodstva fakultete, ki dejavno sodeluje pri načrtovanju portala (aplikacij in vsebin) in v širokem naboru možnosti, ki jih imajo na voljo uporabniki, saj jim omogočajo zadovoljivo delo.
- **Portal za študente (Študent-net)** je novost, ki smo jo na fakulteti uvedli letos. Študentom omogoča dostop do vsebin in orodij, ki jih potrebujejo pri svojem študiju, prek *enotne vstopne točke*. Na enem mestu so zbrane informacije, novice, obvestila, dokumenti, študijska gradiva in klepetalnice pri predmetih, ki so jih vpisali, opravljajo lahko administrativne postopke (prijava na izpit, ogled lastnih evidenc ipd.), dostopajo do raziskovalnih podatkov ter komunicirajo s pedagogi. Študentski portal omogoča študentom dostop do vsebin glede na skupine uporabnikov (način študija – redni, izredni..., letniki, smeri ipd.). Podobno kot za portal za zaposlene pa je tudi zanj značilna visoka stopnja personalizacije. V prvih treh tednih uporabe je Študent-net uporabilo 7.250 študentov, vsak v povprečju devetkrat.

Fakultetni portal razvijamo sodelavci Inštituta za poslovno informatiko EF z uporabo lastnega znanja. Od leta 1995 do 2001 je ta projekt vodil koordinator za internet, doc. dr. Jurij Jaklič, jeseni 2001 pa je njegovo funkcijo prevzela doc. dr. Mojca Indihar Štemberger. Portal razvijajo sodelavci fakultete, zlasti Jaka Lindič in Aleš Popovič, pri tem pa jima pomaga tudi skrbno izbrana ekipa študentov. Vodstvo fakultete in njeni zaposleni v uporabi portalov vidimo tehnološko podporo uresničevanju vizije in izpolnjevanju poslanstva Ekonomske fakultete.

doc. dr. Mojca Indihar Štemberger (mojca.stemberger@uni-lj.si), Ekonomska fakulteta

Stari medij, novi izzivi

E-učenje tujih jezikov na Dobi

Svet ženeta internet in informacijska tehnologija. Kako sta osvajala področje človekovega izobraževanja? Prvi pomemben korak v to smer je *Computer Based Training (CBT)*, ki uvaja izobraževanje s pomočjo CD-ROM-a. Kot način dela spodbuja predvsem samostojno učenje, vendar učeči nima svetovalca, pogreša utemeljene povratne informacije in potrebuje veliko mero samomotivacije in samodiscipline. Naslednji korak je *Web Based Training (WBT)*, ki ob podpori učne školjke oziroma virtualnega učnega okolja omogoča učinkovitejše in aktivnejše učenje. Osredotoča se na uporabnika in njegove individualne potrebe, v veliki meri omogoča avtonomno učenje, raziskovanje z uporabo strategije, podpira kognitivno zaznavanje študijske snovi. Multimedialnost, interaktivnost in hipertekstualnost so značilnosti interneta, ki tak način učenja in poučevanja spodbujajo. Da pa se uporabnik ne izgubi v poplavi informacij in nepreglednih internetnih strani, potrebuje vodjo in svetovalca.

Kaj torej potrebujemo za uspešno e-učenje? To so predvsem štiri stvari: dobro šolane mentorje, didaktično dobro preišljene vsebine, dobro učno školjko in dobro organizacijo. Kaj vse pa potrebujemo za uspešno e-učenje tujih jezikov? Na Dobi smo si na to vprašanje skušali odgovoriti z lastnim modelom učenja tujih jezikov na daljavo.

E-učenje tujih jezikov na Višji strokovni šoli na Dobi

Učenje tujih jezikov s pomočjo interneta je bil za študente in za oblikovalce ter izvajalce pravi izziv. Na Višji strokovni šoli (VSS) Doba v Mariboru se v okviru študija na daljavo v programu Poslovni sekretar in Komerčialist izvaja tudi predmet tuj jezik: poslovni jezik na višji in začetni ravni. Naloga, ki smo si jo zastavili, izhaja iz vprašanja: kako združiti principe uspešnega e-učenja z naravo predmeta?

Dobri učitelji so pomemben človeški faktor uspešnega učnega procesa. Isto velja za e-izobraževanje. Naši **mentorji** so strokovnjaki s področja jezikoslovja, obenem so ustrezno usposobljeni za delo s pomočjo interneta. Odgovarjajo na strokovna vprašanja, vodijo študente po virtualnem učnem okolju, motivirajo, spodbujajo sodelovanje in komunikacijo, moderirajo, povezujejo. Poleg strokovnosti in usposobljenosti za delo na daljavo je njihova ključna lastnost sposobnost vživljanja v ljudi, v različne tipe študentov, in ustrezna naklonjenost mediju. Zato smo pri izboru mentorjev še posebno previdni.

Didaktično preišljene vsebine so ogrodje. Informativne vsebine so določene s programom. Jezikovne spretnosti, kot sta govor in poslušanje, ter narava tujega jezika zahtevajo

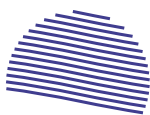
interaktivnost. Kako eno in drugo vpeljati na daljavo? Odločili smo se za kombinacijo CBT-ja in WBT-ja. Ocenili smo, da je najprimernejši medij, ki pokriva informativne vsebine, vse štiri jezikovne spretnosti in interaktivnost, CD-ROM v kombinaciji z dodatnimi vajami (selektirane spletne strani, interaktivne vaje). Zaradi bolj sistematičnega in učinkovitejšega dela s CD-ROM-om ter dodatnim gradivom smo pripravili spletni vodič po predmetu, ki je dostopen tudi v tiskani obliki.

Virtualno učno okolje je podlaga, ki združuje vsebine, delovni načrt oziroma študijske aktivnosti, informacije o načinu dela, delovni načrt in komunikacijska orodja, kot so forumi, klepetalnice in e-pošta. Kognitivne vsebine se prepletajo z didaktičnimi pristopi in načini dela, spodbujata se skupinsko delo in dinamika učnega procesa. Zagotovljeno je stalno sodelovanje med študenti in mentorjem v tujem jeziku, uresničujejo se vsebinski cilji predmeta (pisne naloge, seminarske naloge, projekti). V maternem jeziku poteka izmenjava mnenj o tujem jeziku, odvija se proces refleksije o lastnem napredovanju, študenti postajajo občutlivejši za kulturne razlike.

Ker pa je komunikacija »v živo« pri jeziku neizogibna in izredno pomembna za razvijanje iznajdljivosti in prilagodljivosti v komunikaciji, smo se odločili za neke vrste **kombinacijo tradicionalnih oblik učenja in e-izobraževanja**, kjer se prepletata pouk prek interneta in seminarska srečanja. Ta so namenjena pogovoru, fonetiki, reševanju težjih slovničnih poglavij in tekočih vprašanj. Preverjanje se odvija sproti s pomočjo testov za samopreverjanje na CD-ROM-u in v učni školjki. Končna evalvacija poteka v obliki zagovora seminarske naloge oziroma manjšega projekta ob samoevalvaciji lastnega napredovanja. Študenti na koncu opravljajo tudi pisni izpit. Uspešnost programa je celo nekoliko višja kot v tradicionalnem študiju.

Študenti so kot prednost učenja tujega jezika na daljavo izpostavili predvsem individualni pristop pri komunikaciji z mentorjem, hitro povratno informacijo, skupinsko delo, kombinacijo s seminarskimi srečanji in interaktivnost gradiv. Motivacija s strani mentorja in sošolcev, samodisciplina ob predpisanih študijskih aktivnostih, skupinska dinamika in komunikacija, ciljna usmerjenost, časovna in prostorska prilagodljivost študija s pomočjo interneta so se izkazali za dobro popotnico tudi pri učenju tujih jezikov. A inovacije ne čakajo...

mag. Suzana Cergol (suzana@doba.si), Doba

V vsaki krizi je priložnost ...

... ali ko »ovira« postane darilo

Mladega fanta so pri šestih letih hoteli zaradi njegove hude naglušnosti poslati v posebno šolo. Zdravniki in tudi šolski psihologi so mu dejali, da bo zaradi težav s sluhom imel pri učenju še veliko težav, zato naj se raje odloči za drugo, predvsem »lažjo« srednjo šolo. Toda fant ni poslušal drugih, sledil je svoji poti, zaupal v svoje sposobnosti in uspelo mu je – dokončal je celo fakulteto. Kasneje, ko je diplomiral, se je soočal s težavami iskanja zaposlitve, a tudi to je obrnil v pozitivno smer – o motivaciji, osebni rasti, iskanju zaposlitve in pravega dela je napisal knjigo¹, ki je navdihnila že na tisoče Slovencev. Pokazala je, da se v vsaki krizi skriva priložnost, le ugledati jo je potrebno.

Danes je ta fant star 28 let in navdihuje druge ljudi s svojimi seminarji, predavanji in delavnicami širom Slovenije². Skozi vsak njegov nastop veje sporočilo, da je možno vse, kar si zamislimo, ter da je z urjenjem hvaležnosti in trdne vere v svoje sanje mogoče splezati tudi na najvišjo goro, ki se večini ljudem zdi neosvojljiva.

Če vam še ni uspelo ugotoviti, kdo je ta fant iz zgodbe, naj vam povem, da sem to jaz. Danes vsakomur, ki tarna nad tem, kako težko živi in s koliko težavami se srečuje, povem: če je meni uspelo že marsikaj »nemogočega«, lahko uspe tudi njemu. In tako je z vami in vsemi nami. Ko se pred nami pojavi ovira, imamo na voljo dve možnosti. Lahko odnehamo, se predamo malodušju, in si govorimo, da tega pač nismo sposobni, lahko pa v tej oviri ugledamo čudovito darilo in gremo po svoji poti naprej. Vsakdo se odloči za svojo pot in svoj način življenja. Jaz sem se odločil, da v težavah vidim enkratna darila, ki mi jih je namenilo vesolje, nekdo drug pa vidi ravno nasprotno in se bo, kljub majhni težavi, imel za velikega reveža, ki ga življenje neprestano tepe.

Pred časom sem bil skoraj dve leti zaposlen v invalidskem društvu, kjer sem dodobra spoznal probleme invalidov. Ugotovil sem, da se vse prevečkrat predajo že v naprej. Velikokrat zaradi nerazumevalne okolice, še večkrat pa sami zgubijo zaupanje v življenje.

Eden največjih znanstvenikov in mislecev našega časa je *Stephen Hawking*, avtor knjižnih uspešnic s področja fizike in ustvarjanja vesolja. Čeprav je že vrsto let priklenjen na invalidski voziček in s svetom lahko komunicira le prek računalnika z edino mišico na roki, ki jo še lahko uporablja, je dosegel veliko več, kot marsikateri zdrav človek.

¹ Roy Goreya: Tam kjer je volja, tam je pot : psihologija življenjskega uspeha in nasveti za uspešno iskanje zaposlitve. Ljubljana, 2001

² Več si lahko preberete na spletni strani <http://www.osebna-rast.com>.

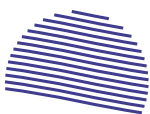
Pogled na celotno svetovno zgodovino nam kaže, da so bili številni veliki ljudje, tako ali drugače »prikrajšani«, a so vseeno uspeli v življenju. *Helen Keller* je bila gluha in slepa, a je to ni oviralo, da ne bi postala ena najbolj slavnih osebnosti in pisateljic svojega časa. S svojimi predavanji je vedno znova presenečala in navdihovala. *Franklin D. Roosevelt*, eden najbolj priljubljenih ameriških predsednikov, je odigral pomembno vlogo v 2. svetovni vojni, čeprav je bil na invalidskem vozičku. Ne smemo pozabiti tudi na izjemnega nemškega skladatelja *Ludwiga van Beethovna*, ki je večino svojih najlepših in najbolj znanih melodij ustvaril, ko je bil že gluh. Skratka, že sama zgodovina nas uči, da pravzaprav ni ovir za tisto, kar si zamislimo in hočemo doseči. Čeprav smo že vstopili v tretje tisočletje, pa doslej nisem še nikjer na svetu zasledil šole (govorim seveda o formalnem izobraževanju), ki bi nas naučila, kako ljubiti, kako imeti uspešne odnose z drugimi, kako uspeti v življenju, kako pozitivno razmišljati, kako si pravilno postaviti cilje in jih uresničiti, kako premagati težave, s katerimi se srečujemo v življenju, in tako naprej.

Sam sem se največ naučil v procesu vseživljenjskega učenja – udeležba v različnih tečajih, delavnicah, seminarjih in predavanjih mi je pomagala osebno rasti in pozitivno razmišljati. V tem procesu nenehno odkrivam številna zanimiva področja: duhovnost, metafiziko, jogo, bioenergijo, alternativno medicino, meditacijo in podobno. Vedno znova ugotavljam, kaj vse mi življenje nudi in spoznal sem, da sem sam gospodar svoje usode in da sam odločam, kam bom šel in kaj bom počel v življenju.

Veliko ljudi v procesu vseživljenjskega učenja odkrije smisel svojega življenja, a veliko je tudi takih, ki nikoli ne odkrijejo svojega namena. Slednji odidejo s tega sveta z neizpeto melodijo, kajti vse življenje so poslušali druge, živeli po nasvetih in pričakovanjih drugih, niso pa pogledali vase in odkrili svojih želja. Ste vi že odkrili svoje poslanstvo? Pravzaprav smo mi vsi na tem svetu z enim samim namenom - da pomagamo drug drugemu na svoji poti in da širimo ljubezen. Ko odkrijemo ta svoj namen, začnejo v vesolju delovati določeni zakoni, ki pritegnejo v naše življenje srečo, uspeh in obilje.

V tem trenutku ni važno, ali smo revni ali bogati, ali smo zdravi ali bolni, ali živimo v mestu ali na vasi, ali smo stari ali mladi, kajti ne glede na to, kje smo, kaj smo in kaj imamo - v sebi skrivamo neskončne potenciale. Potrebno jih je le odkriti in prebuditi. Zakaj smo to, kar smo, in tam, kjer smo? To je vprašanje, ki si ga postavljajo mnogi ljudje in nanj ne znajo odgovoriti. Vse, kar smo v življenju dosegli in doživeli - vse to se je zgodilo na podlagi naših lastnih izkušenj in prepričanj. Sami si s svojimi mislimi - pozitivnimi ali negativnimi - krojimo usodo. Zakaj ne bi sprejeli samega sebe z vsemi svojimi prednostmi in slabostmi ter končno spoznali, da smo že taki, kot smo, preprosto Božanski?

Roy Goreya (roy.goreya@osebna-rast.com), Brezje

27. mednarodni mladinski festival

Skupina udeležencev Projektnega učenja za mlade iz Maribora v Savoni

V Mariboru na Andragoškem zavodu – Ljudski univerzi poteka že dve leti Projektno učenje za mlajše odrasle - PUM, program za mlade, ki so izpadli iz šolskega sistema in so brez zaposlitve. Znotraj projekta imajo udeleženci možnost, da se prostovoljno učijo esperanto. Ob koncu šestmesečnega tečaja se skupina udeleži mednarodnega srečanja mladih, kjer pokažejo in utrdijo svoje znanje. Tako smo se od 16. do 21. aprila letos trije udeležili 27. mednarodnega festivala mladih v Savoni, kjer so se zbrali mladi iz dvajsetih držav.

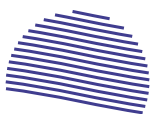
Glavna tema srečanja je bila *Kakšna naj bi bila identiteta mladih v času globalizacijskega procesa?*. Razen sodelovanja pri tematsko obarvanih izmenjavah mnenj, smo se udeleženci lahko marsičesa učili: italijanščine, zgodovine matematike, osnov informatike, višje stopnje esperanta, ročnih spretnosti (izdelovanje origami figur in figur iz perlic). Zabavni program je obogatil festivalsko dogajanje: prisluhnili smo romski glasbeni skupini iz Romunije in koncertu esperantske zabavno glasbene skupine iz Italije; udeleženci so lahko pokazali svoje pevske talente na karaokah; vsak večer smo se lahko sprostili na plesu v diskoteki; tistim, s »trdimi« koleni, pa je bil namenjen tako imenovani gufujjo, kar v esperantskem jeziku pomeni oponašanje sove. Kdor se je udeležil *gufuja*, je pil brezalkoholne pijače, sedel v družbi in se pogovarjal o raznih temah – seveda v esperantu. Na določenem mestu na dvorišču – *aligatoreju* – smo se lahko pogovarjali le v tujih jezikih (nihče ni smel uporabiti svojega).

V soboto smo se udeležili celodnevnega izleta v največje italijansko pristaniško mesto Genovo, kjer smo si ogledali enega največjih akvarijev v Evropi. Ko smo se vračali, smo obiskali center Milana in si ogledali znamenito katedralo ter stavbo opernega gledališča Scala.

Na takem srečanju, kjer smo se srečali mladi iz različnih držav, sem bil prvič, pa vendar mi je bilo prijetno, domače. Vsi smo govorili v enakem jeziku, ki pa ni od nikogar materni.

Ghis revido (na svidenje) na naslednjem srečanju.

Marko Čuturilo (pum@azm-lu.si), Maribor

Kočevski študijski krožek Beremo z Manco Košir Maraton literature in glasbe z Matjažem Pikalom

Članice študijskega krožka Beremo z Manco Košir, ki ga že drugo leto vodi mentorica Jožica Pečnik, smo v kočevski Kavarni na svetovni dan knjige, 23. aprila, priredile vsebinsko bogat program z Matjažem Pikalom.

Matjaž Pikalo - pesnik, pisatelj, publicist, idejni in duhovni vodja glasbene skupine *Autodafé*, avtor spornega romana *Modri e*, nogometni navdušenec, človek z neprecenljivim znanjem, ki s svojo pojavo navduši in očara... Matjaž Pikalo, skratka.

V skoraj enournem literarno-glasbenem nastopu je dokazal, da zaslužno nosi oznako umetnika. V svojem programu je obiskovalce Kavarne navduševal z igranjem harmonike, petjem ter odlično interpretacijo. Ko so poslušalci pričakovali skorajšnji zaključek prireditve, saj je Matjaž povedal, odigral in odpel pravzaprav vse, kar je pripravil, so besedo povzele članice krožka ter pisatelja vpletle v enurni pogovor. Umetnika so preučile "po dolgem in počez", prebirale odlomke njegovih del, mu zastavljale vprašanja o romanih *Luža*, *Modri e*, *Palčica*, *Evropa 2000* ter *Drevored ljubezni in vojne*.

Nepričakovani literarni maraton se je zaključil s poezijo in še zadnjo pesmijo, ki jo je Matjaž odpel zbranemu poslušalstvu, ter pisateljevo pohvalo Študijskemu krožku za res kvalitetno delo.

In potem? Matjažu, kot rečeno, nogometnemu navdušencu, se je mudilo, da bi ujel še drugi polčas nogometne tekme med Manchester Unitedom in Realom, ženske obiskovalke, ki smo bile v večini, pa smo odšle. Očarane!

Romana Novak (poesis@volja.net), Študijski krožek
Beremo z Manco Košir na Ljudski univerzi Kočevje

PRIPRAVLJAMO/PRIPRAVLJAJO

Andragoški center Slovenije

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje s prof. Dušico Kunaver

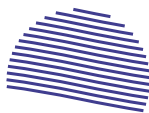
Srečanje z naslovom **Do znanja tujega jezika po naravno logični poti** bo v **petek, 6. junija 2003**, ob 9. uri v sejni sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134 a.

Prof. Dušica Kunaver nam bo na srečanju na izviran, predvsem pa na drugačen način predstavila naraven, matematično logičen pristop k učenju. Skladiščenje znanja je po njenem podobno skladiščenju sadja: sadje je pokvarljivo, znanje pa pozabljivo. Njen recept, da do tega ne pride, je naslednji: Iz **sadja** (učne snovi) skuhamo sirup (koncentrat učne snovi), ki je namenjen skladiščenju. Ob uporabi **sirup** razredčimo z vodo in pijmo **sok** (bistvo učne snovi razširimo v lepo pripoved). Učna telovadba, ki "krči" znanje v sirup, ga skladišči in ga ob uporabi "širi" v sok, olajša učenje in povečuje umske potenciale.

Predstavila nam bo novosti, ki jih prinaša "mavrična bližnjica", nas seznanila, kakšni naj bodo cilji pouka po "mavrični bližnjici" in kako lahko v učenje tujega jezika vključimo pripovedi in pesmi. Spoznali bomo tudi način, kako tujemu gostu predstavimo našo deželo, krajevne lepote in kulturno dediščino ob ljudskem pripovednem izročilu.

Srečanje bo trajalo približno eno uro. Prosimo, da udeležbo na srečanju potrdite najkasneje do **srede, 4. junija 2003**, Zdenki Birman Forjanič (tel.: 01 5842 571), lahko tudi po faksu: 01 5245 881.

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman@acs.si), ACS

Študijski krožki Beremo z Manco Košir

Vabilo na Karavano kulture na Koroškem

Študijski krožek *Beremo z Manco Košir iz Mežiške doline* bo skupaj z občino Prevalje gostitelj prireditve **Karavana kulture na Koroškem**. Srečanje, v počastitev dneva slovenske državnosti in praznika občine Prevalje, bo **25. junija 2003 v Šentanelu**.

Udeleženci študijskih krožkov Koroške bodo v posebnem programu predstavili svoje delo (in delo gostujočih študijskih krožkov iz različnih krajev Slovenije) ter Prevalje z okolico:

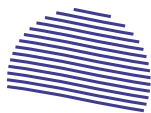
- Med 11. in 12. uro bo zbor v gostilni Brančurnik na Prevaljah.
- Ob 12. uri bo zbrane nagovoril župan, dr. Matic Tasič. Udeleženci si bodo ogledali prevaljske znamenitosti in predstavljene izdelke študijskih krožkov.
- Ob 14. uri se bodo odpeljali (z lastnimi prevozi) v Šentanel, kjer si bodo lahko ogledali krajevne znamenitosti (predstavitev Šentanela in ogled kajžice).
- Ob 15. uri bo sprejem in program v gostilni Marn (kulturni nastop *Koroškega pušeljca*, predstavitev *bralnih krožkov*, druženje ob recitacijah, predstavitev Zbornika).
- Uradni del prireditve se bo zaključil ob 17. uri.

Srečanje, Karavana kulture na Koroškem, predstavlja samostojno nadaljevanje preteklih srečanj, na katerih so se v lanskem letu predstavljali slovenski študijski krožki.

Vse ljubitelje kulture vabimo, da obišejo Koroško in tako spoznajo lepote tega dela Slovenije, predstavnike študijskih krožkov, namenjenih uveljavljanju bralne kulture, ki želijo svoje programe predstaviti, pa prosimo, da svoje želje sporočijo na naslov: Občina Prevalje, Trg 2a, 2391 Prevalje ali Greti Jukič (tel.: 02 8246 100, GSM 031 416 794).

Vabljeni!

Ivanka Komprij (obcina@prevalje.si), Študijski krožek
Beremo z Manco Košir iz Mežiške doline

Srečanje vrhunskih strokovnjakov

Vabilo na 2. mednarodno konferenco o intelektualnem kapitalu

“Zaposleni so največje bogastvo podjetja”, slišimo menedžerje in beremo v letnih poročilih podjetij. Ko pa pogledamo, kaj konkretnega povedo o tej vrednosti, presenečeni ugotovimo, da bore malo. V najboljšem primeru nam postrežejo s kakšno izobrazbeno ali starostno statistiko. Zakaj ta razkorak med deklarirano in izpričano pomembnostjo? Če odmislimo možnost, da gre za sprenevedanje, je poglobitveni razlog za pomanjkljivo poročanje o tej vrednosti verjetno v tem, da podjetja ne razpolagojo s primernimi koncepti in orodji, ki bi jim omogočala izkazovanje vrednosti ljudi, njihovih znanj, izkušenj in usposobljenosti (kognitivnega kapitala) na eni in motivacij, predanosti ter zavzetosti (emocionalnega kapitala) na drugi strani.

Trend razvoja gospodarstev gre danes nedvomno v smeri prehoda iz ekonomije stvari v ekonomijo znanja in odnosov, se pravi v smeri povečevanja pomena intelektualnega kapitala kot poglobitvenega poslovnega dejavnika v 21. stoletju. Intelektualni kapital je namreč ustvarjalec dodane vrednosti, povečevalec produktivnosti in vir konkurenčne prednosti podjetij. Znanje postane vir konkurenčne prednosti tedaj, ko zaradi globalizacije in deregulacije trgov dostop do fizičnih sredstev produkcije ni več oviran, ko se jih da prosto kupiti na trgu in zato ne morejo več služiti kot osnova konkurenčne prednosti. Znanje, razvito v podjetju, ki se ga na trgu ne da kupiti, tako postane vir edinstvenega pozicioniranja podjetja na trgu in njegova konkurenčna prednost. Poleg znanja v ljudeh (človeški kapital) gre tudi za znanja, ki so utelešena v sistemih in procesih ter vtkana v rutinah podjetja. Ta znanja tvorijo njegov strukturni kapital. Relacijski kapital podjetja pa so njegovi odnosi s kupci (CRM), dobavitelji (SCM), kreditorji in investitorji.

Vse te oblike intelektualnega kapitala je treba informacijsko spremljati in vanje menedžersko posegati. Pri tem velja naslednje pravilo: *česar ne moremo identificirati, ne moremo meriti, česar ne moremo meriti, ne moremo vrednotiti, česar ne moremo vrednotiti, ne moremo upravljati.*

2. mednarodno konferenco o intelektualnem kapitalu, ki bo **12. junija v Ljubljani**, organizirata *Inštitut za intelektualni kapital iz Ljubljane* in hrvaški *Centar za intelektualni kapital*. Namenjena je tistim, ki se zavedajo pomena intelektualnega kapitala in bi se radi seznanili z najnovejšimi dognanji glede identificiranja, merjenja, ocenjevanja in strateškega ravnanja z intelektualnim kapitalom ljudi in podjetij.

Letošnja konferenca bo srečanje vrhunskih strokovnjakov, ki delujejo na področju intelektualnega kapitala:

- Med njimi bi radi še posebej izpostavili *dr. Karla-Erika Sveiby* iz Švedske, “očeta” na področju ravnanja z znanjem in avtorja *Nevidne bilance stanja* iz srede osemdesetih let prejšnjega stoletja, kar je prvi sistematični poskus izkazovanja intelektualnega kapitala. Na konferenci bo v prvem nastopu spregovoril o merjenju intelektualnega kapitala, o modelih, ki se pri tem uporabljajo, in izkušnjah z njimi. V svojem drugem nastopu pa bo prikazal simulacijo Tango™, ki omogoča preigravanje strateške uporabe intelektualnega kapitala v podjetju.
- *Dr. David Skyrme* iz Anglije, ki je prav tako nadvse ugleden avtor številnih knjig in konzultant, bo v svojem prispevku prikazal strategije, prakse in pasti pri ustvarjanju vrednosti z uporabo znanj.
- *Dr. Ante Pulić* iz Hrvaške bo prikazal analizo o intelektualnem kapitalu slovenskega gospodarstva, izdelano po njegovi mednarodno priznani metodologiji VAICT™ (value added intellectual coefficient).
- Kako z vladanjem podjetjem izboljšati ustvarjanje vrednosti, je vprašanje, na katerega bo *dr. Mitchell Williams* odgovoril s predstavitvijo ugotovitev iz raziskave, narejene na vzorcu 286 podjetji iz Velike Britanije, Južnoafriške Republike in Švedske. Raziskava je preučila povezavo med sestavo uprave in učinkovitostjo ustvarjanja vrednosti z vidika fizičnega in intelektualnega kapitala podjetja.
- *Peder Hofman-Bang* iz Švedske bo na primeru predstavil edinstveno orodje, imenovano IC-Rating™, za ocenjevanje intelektualnega kapitala.
- Zanimiv bo tudi nastop *dr. Klaudia Tominovića*, direktorja intelektualnega kapitala v ladjedelnici Ūljanik d.d., ki bo spregovoril o svojih izkušnjah pri opravljanju te funkcije.
- *Mag. Matjaž Maček* bo predstavil menedžersko orodje, imenovano zemljevid znanja, ki omogoča sistematično ravnanje z znanjem v podjetju.

Več informacij o konferenci lahko dobite pri Alenki Godnjavec (tel.: 01 4740 324, e-naslov: alenska.godnjavec@iik-si.com) in na spletni strani <http://www.iik-si.com>.

mag. Matjaž Maček (matjaz.macek@iik-si.com), Inštitut za intelektualni kapital

OBVESTILO

Andragoško društvo Slovenije

Članom društva

Aprila smo se sestali člani ADS na redni letni skupščini. Zapisnik lahko preberete na spletni strani (<http://www.andragosko-drustvo.si>), kjer ga bomo v kratkem objavili. Izredne skupščine Društva z nadomestnimi volitvami ne bomo organizirali v maju, kot je bilo načrtovano, ker je prišlo do spremembe datuma seminarja za izobraževalce odraslih, v sklopu katerega bi potekala tudi izredna skupščina. O datumu in kraju predvidene skupščine vas bomo obvestili po pošti ali v naslednji številki Novičk.

Iz poročila računovodje je razvidno, da je članarino za letošnje leto plačalo skromno število članov; veliko pa je neporavnanih članarin tudi za lansko leto. Vse člane, ki članarine za lani in letos še niso poravnali, prosimo, da to storijo najkasneje do konca junija in tako Društvu prihranijo dodatno delo.

Članarina za lani in letos je enaka – 3.000 SIT za zaposlene, 1.500 SIT za nezaposlene in upokojene. Študenti pedagogike članarine niso dolžni plačati. Obvezno navedite svojo člansko številko (referenca). Če številke ne poznate, pokličite računovodjo ADS, Katarino Šešet, (tel.: 01 5842 560) ali jo povprašajte po e-pošti: katarina.seset@acs.si.

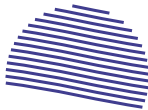
Ana-Marija Pušnik (ana-marija.pusnik@siol.net), ADS

POSVETI IN KONFERENCE

Delavnice o bolonjski deklaraciji in stopnjah študija
Modeli študija in uresničevanje bolonjskega procesa
Ljubljana, Slovenija, 4. junij 2003

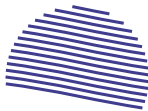
Druga delavnica bo predvidoma v začetku septembra 2003 na Univerzi v Mariboru in tretja konec septembra 2003 na Univerzi na Primorskem. Prijavite se lahko po telefonu: 01 5864 251 ali na e-naslovu: speu@cpi.si.

12 th Annual Conference of EDEN
The Quality Dialogue - Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and e-Learning

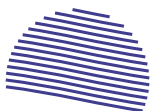
Rhodes, Grčija, 15. do 18. junij 2003

Informacije o letni konferenci je mogoče dobiti po telefonu: + 36 1 463 1628 ali + 36 1 463 2537, po faksu: + 36 1 463 1858, na e-naslovu: eden@eden.bme.hu in na spletni strani: <http://www.eden.bme.hu/contents/conferences/annual/Rhodes/rhodes0.html>.

10 th Annual EDiNEB International Conference
Impact of Culture and Education on Learning Practices
Salzburg, Avstrija, 18. do 20. junij 2003

Informacije o letni konferenci je mogoče dobiti na e-naslovu: edineb@educ.unimaas.nl in na spletni strani: <http://www4.fdewb.unimaas.nl/edinebweb/conference.asp?conferenceID=17>.

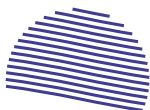

SCUTREA 2003

Speaking in Tongues: Languages of Lifelong Learning

Bangor, Velika Britanija, 1. do 3. julij 2003

Informacije o letni konferenci je mogoče dobiti po telefonu: 01248 382743, po faksu: 01248 382044, na e-naslovu: b.piette@bangor.ac.uk in na spletni strani: <http://www.scutrea.ac.uk/AnnualConference.html>.

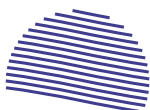

ICALT 2003

3rd IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies

Atene, Grčija, 9. do 11. julij 2003

Več informacij o mednarodni konferenci lahko preberete na spletni strani: <http://lttf.ieee.org/icalt2003/>.

3rd International Conference on Technology in Teaching and Learning in Higher Education

Heidelberg, Nemčija, 14. do 16. julij 2003

Več informacij o mednarodni konferenci lahko preberete na spletni strani: <http://www2.nl.edu/conferences/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Izbrani pedagoški spisi : vstop v kurikularne teorije / Robi Kroflič. 1. natis. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2002. 230 str. ; 24 cm

Koltai, Denes: Theoretical, economic and regional issues of adult education : Hungarian developments in an international perspective. Bonn : The Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association (IIZ/DVV), 2002. 249 str. ; 22 cm. (International perspectives in adult education ; 33)

Memorandum zur historischen Erwachsenenbildungsforschung / im Auftrag des Deutschen Instituts für Erwachsenenbildung ; erarbeitet von Paul Ciupke ... [et al.]. Bielefeld : W. Bertelsmann, 2002. 32 str ; 21 cm. (Sonderbeilage zum Report)

Open and distance learning : trends, policy and strategy considerations / editors and contributors: Michael M. Moore, Alan Tait ; other contributors: Paul Resta, Greville Rumble, Yuri Zapparovanny. Paris : Unesco, 2002. 94 str. ; 24 cm. Dostopno tudi na <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001284/128463e.pdf>

Tight, Malcolm: Key concepts in adult education and training. 2nd edition. London ; New York : RoutledgeFalmer, 2002. 196 str. ; 22 cm. (Routledge key guides)

Devetak, Gabrijel; Vukovič, Goran: Marketing izobraževalnih storitev : intelektualna lastnina, zadovoljstvo odjemalcev, strategije, poslovna odličnost, benchmarking, metodologija raziskovanja, elektronsko poslovanje, ustvarjalnost. Kranj : Moderna organizacija, 2002. 348 str. ; 24 cm

Facilitating online learning : effective strategies for moderators / George Collison ... [et al.]. Madison : Altwood, 2000. 216 str. ; 23 cm

Fenwick, Tara J.: Experiential learning : a theoretical critique from five perspectives. Columbus : ERIC Clearinghouse on Adult, Carer, and Vocational Education, 2001. 70 str. ; 30 cm. (Information series ; no. 385). Dostopno tudi na http://ericacve.org/mp_fenwick_01asp

Kane, Liam: Popular education and social change in Latin America. London : Latin America Bureau, 2001. 304 str. ; 23 cm

Krajnc, Ana; Ličen, Nives: Adult education in Slovenia. Bonn : Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association (IIZ/DVV), 2002. 77 str. ; 21 cm. (International perspectives in adult education ; 34)

Lifelong learning in the information age : transnational study on media literacy in the advent of learning societies : report of an NIER/UIIE joint research project. Tokyo : National Institute for Educational Policy Research of Japan (NIER), 2002. 290 str. ; 30 cm

Peters, Otto: Distance education in transition : new trends and challenges. 2nd edition. Oldenburg : Bibliotheks- und Informationssystem der Universität Oldenburg, 2002. 181 str. ; 24 cm. (Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg ; Band 5)

Pollard, Andrew: Reflective teaching : effective and evidence-informed professional practice. London ; New York : Continuum : 2002. 477 str. ; 25 cm

Signifikance of peace art to peace education : seminar in Hanansaari, Espoo, Finland 8-10 . 8. 2002 / Annuka Niva, editor. Helsinki : Peace Education Institute, 2002. 19 str. ; 25 cm

Sloman, Martyn: The e-learning revolution : from propositions to reality. London : Chartered Institute of Personnel and Development, 2001. 202 str. ; 24 cm

Vella, Jane: Learning to listen, learning to teach : the power of dialogue in educating adults. Revised edition. San Francisco : Jossey-Bass, 2002. 263 str. ; 23 cm

Audigier, François: Osnovni pojmi in ključne kompetence izobraževanja za demokratično državljanstvo. Ljubljana : Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope pri NUK :

i2, 2002. 31 str. ; 30 cm. (Zbirka Slovenija in Svet Evrope ; št. 23) (Zbirka Civitas / i2). Dostopno tudi na <http://culture.coe.int/citizenship>

Blanchard, John: Teaching and targets : self-evaluation and school improvement. London ; New York : Routledge/Falmer, 2002. x, 212 str. ; 24 cm

Bowman, Helen; Burden, Tom; Konrad, John: Successful futures? : community views on adult education and training. York : York Publishing Services Ltd. for the Joseph Rowntree Foundation, 2000. - iv, 44 str. ; 28 cm. (Work and opportunity series ; no. 19)

Brenk, Erika: Izobraževanje odraslih v Sloveniji : izvajalci in programi 2002/2003 : poročilo in analiza. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2003. 36 str. : ilustr. ; 30 cm

Brown, Ken: The right to learn : alternatives for a learning society. London ; New York : Routledge/Falmer, 2002. - ix, 201 str. ; 22 cm

Citizenship and education in twenty-eight countries : civic knowledge and engagement at age fourteen / Judith Torney-Purta ... [et al.]. Amsterdam : The International Association for the Evaluation of Educational Achievement, 2001. 237 str. , 30 cm. Dostopno tudi na <http://www.wam.umd.edu/%7Eiea>

Dobrovoljc, Andreja: Pregled izpeljave programa Projektno učenje za mlajše odrasle : poročilo o izpeljavi programa v šolskem letu 2001/02. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2003. 32 str. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm

European glossary on education. Vol. 3, Teaching staff. Brussels : Eurydice, cop. 2001. 221 str. : tabele ; 24 cm. (Ready reference)

Experiential learning around the world : employability and the global economy / edited by Norman Evans. London ; Philadelphia : Jessica Kingsley, cop. 2000. 222 str. ; 23 cm. (Higher education policy series ; 52)

Holmberg, Börje: Theory and practice of distance education. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 1995. xi, 246 str. : ilustr. ; 23 cm. (Routledge studies in distance education)

Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni in izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

13. - 19.10.2003

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani
<http://tvu.acs.si/razprava>

Razpis za prijavo dejavnosti v TVU 2003 objavljamo na spletni strani
<http://tvu.acs.si/zarisce>

Vse o 7. andragoškem kolokviju preberite na spletni strani
<http://tvu.acs.si/ak>

IZBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

- Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2002/2003

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

